

lji0f'k'/ ufp“kflnsf
ufp“ sfo{kflnsfsf] sfof{no

lji0f'k'/ k|=d=, l;/xf
dw]z k|b]z, g]kfn

cf7f}+ ufp“;efsf] a}7sdf lji0f'k'/
ufp“kflnsf k|d'v >L ;To gf/fo0f ofbj4f/f
k|:t't

cf=a= @)&(÷)* sf]
gLlt, sfo{qmd tyf ah]6

@)&(cfiff9 !) ut] z'qmjf/

विष्णुपुर गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री सत्य नारायण यादव ज्यूबाट

प्रस्तुत विष्णुपुर गाउँपालिकाको आठौँ गाउँ सभाबाट पारित हुने
आ.व.२०७९/०८० को नीति, बजेट, कार्यक्रम तथा अन्य निर्णय

सम्बन्धी

संक्षिप्त वक्तव्य

०; विष्णुपुर गाउँपालिकाको आठौँ गाउँसभाबाट आ=व= २०७९/०८० को नीति, बजेट, कार्यक्रम तथा अन्य निर्णयहरू प्रस्तुत हुने समारोहको शुभ घडीमा उपस्थित हुनु भएका सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई नयाँ नेपालको परिकल्पना भित्र विष्णुपुर गाउँपालिकाको उज्वल भविष्य सुनिश्चित गर्ने सोचका साथ विष्णुपुर गाउँपालिकाको आठौँ गाउँसभाबाट पारित हुने आ=व= २०७९/०८० को नीति बजेट तथा कार्यक्रम एवं अन्य निर्णयहरू प्रस्तुत हुने समारोहको यस गरिमामय अवसरमा आफ्नो अमूल्य समय दिई हाम्रो निमन्त्रणालाई सहजरूपमा स्वीकार गरी समारोहमा पाल्नु भएकामा सबै महानुभावहरूमा म आफ्नो व्यक्तिगत तर्फबाट र विष्णुपुर गाउँपालिकाको तर्फ बाट हार्दिक स्वागत र सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि ; |f]t साधनको सन्तुलित परिचालन विनियोजन र विकासको प्रतिफल सन्तुलित तथा समानरूपमा वितरण गरी सामाजिक समानता कायम गर्न विकासमा सबै वर्गका जनताको सहभागिता अभिवृद्धि गर्दै विकास प्रक्रियालाई संस्थागत गर्न नेपालको संविधान एवं स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ बमोजिम व्यापक अधिकार प्राप्त गाउँ सभाबाट पारित हुने आ=व= २०७९/०८० को नीति वजेट तथा कार्यक्रम एवंम सभाका निर्णयहरू सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न पाँउदा म लगायत सिंगो गाउँपालिका संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापनार्थ विभिन्न काल खन्डमा भएका एतिहासिक संघर्ष र जन आन्दोलन तथा मधेश आन्दोलनमा देश र जनताको लागि आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात महान शहीदहरूप्रति अत्यन्त निष्ठापूर्वक आफ्नो श्रदा सुमनअर्पण गर्दै वहाहरूको आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्दछु र सम्पूर्ण

सहिद परिवारहरु प्रति सम्मान समेत व्यक्त गर्दछु । साथै विभिन्न चरनका आन्दोलनका क्रममा घाइते भइ शारीरिक तथा मानसिक रुपमा अशक्त हुनु भएका व्यक्तिहरुप्रति हार्दिक साहुनुभुति प्रकट गर्दै वहाहरुको सहज जलवन यापनको कामना गर्दछु ।

आदरणीय सम्पूर्ण महानुभावहरु,

विकास प्रक्रियालाई सरल, सहज, जनमुखि, पारदर्शी एवं प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाउन व्यवस्थित योजना तर्जुमालाइ पुर्व शर्त मानिन्छ । जनताले आफ्नो आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने योजनाहरु आफ्नै सहभागितामा छनौट गर्न सक्नु भने अवधारण अनुरूप न्युन्तम समयको उपयोग गर्दै आ=व= २०७९/०८० को लागि टोल-टोल वस्ति-वस्ति बाट सहभागिता मुलक पद्धती अनुसार योजना संकलन गरी वडा भेला बाट प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम उपर गाउँकार्यपालिका मा छलफल गरी तयार पारिएको एकीकृत योजनाको नीति आजको यो आठौँ गाउँसभामा पारीत गर्नको निमित पेश गर्दछु । प्रस्तुत बजेट योजना, तथा कार्यक्रम अगामी आर्थिक बर्ष भित्रै सम्पन्न हुने गरी तयार पारेको छु । विष्णुपुर गाउँपालिकाको विद्यमान सम्भावनाहरुलाई समान प्रथमिकताका साथ गम्भिर भएर परिचालन गर्नु पर्ने चुनौती हामी सामु आएको छ । जसको सामना विकासमा सहमतिको नाराले मात्र गर्न सकिने देखिन्छ । विष्णुपुर गाउँपालिकालाई सही दिसा प्रदान गर्न विगतका प्रयासहरुको समिक्षा गरल त्रुटीहरुलाई दोहरीन नदीई सफलताहरुको अनुकरण तथा परिवर्तित सन्दर्भलाई सम्बोधन गर्ने गरि नयाँ अभ्यासहरुको थालनी गर्नु अनिवार्य देखिएको छ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

सबै सकारात्मक उपलब्धि हुँदाहुदै पनि विष्णुपुर गाउँपालिकाको अर्थतन्त्र चुनौती रहित भने छैन । अर्थतन्त्रमा देखिएका मूलभुत चुनौतीहरुलाई सामान गर्न देहाय बमोजिमको नीति यस गाउँपालिकाले लिएको छ ।

विकासका आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पुर्वाधार विकास, राजनैतिक तथा प्रशासनिक विकासमा गत विगत भन्दा आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ मा धेरै चुनौतीहरुलाई सामना गर्दै साकारात्मक उपलब्धि भएको कुरा आमजन्तालाई महसुस भएकै छ । तथापी चुनौती रहीत भन्ने छैन त्यसैले विकासका हरेक पक्षमा भएका समस्याहरुलाई औल्याउँदै त्यसमा आएका चुनौतीहरुलाई सामना गर्दै सकारात्मक उपलब्धि हासिल गर्ने उदेश्य लिइ आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट तयार गरिएको छ ।

आदरणीय महानुभावहरु,

अव म यस गरिमामय समारोह समक्ष गाउँसभाबाट पारित हुने आर्थिक बर्ष २०७९/०८० को मुख्य मुख्य नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरुको बारेमा संक्षिप्त रुपमा प्रकाश पार्ने अनुमति चाहन्छु । विस्तृत विवरण पछि पुस्तकमा प्रकाशन हुने गरी समभवत अधिकांस मानिसहरुको हातमा पुर्याउने छु ।

आर्थिक बर्ष २०७८।०७९ मा गाउँसभाले पारीत गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरु मध्ये कार्यान्वयन भईसकेको नीति तथा कार्यक्रमहरु बाहेक चालु अवस्थामा रहेको नीति तथा कार्यक्रम र कार्यान्वयन गर्न बाँकी रहेका नीति तथा कार्यक्रमहरुलाई यस आ.ब. २०७९।०८० मा प्राथमिकताका साथ निरन्तरता दिईनेछ ।

पूर्वाधार, संरचना विकास तथा सूचना संचार नीति

- १.= विकासको लागि संचार भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका प्रेस मिडियाहरुको विकास र प्रवर्द्धनको लागि समावेशी विज्ञापन प्रणाली लागू गरिनेछ । साथै उत्कृष्ट संचारकर्मीहरुलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
२. एक वडा एक कालोपत्रे सडक निर्माण कार्यलाई अगामी आ.ब.मा पूर्णता दिइनेछ साथै थप कालोपत्रे सडक निर्माण कार्यको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३. यस गाउँपालिकालाई विकास उन्मुख तथा आधारभुत सिटीको रुपमा स्थापित गर्न गुरुयोजना तयार गरिने छ । सोही अनुरूप पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
- ४.= आम नागरिकलाई विधुतीय माध्यमको सूचना प्रविधिको पहुँचमा राख्नलाई प्रत्येक गाउँ, टोलमा फ्री इन्टरनेटको सेवा सुविधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- ५.= वडा समितिको सिफारिस तथा गाउँ कार्यपालिकाबाट पेश भै आएको योजनाहरुलाई प्राथमिकता एवं सम्भाव्यता अध्ययन र लाभन्वित वर्गको आधारमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ६.= ऐतिहासिक एवं धार्मिक, संस्कृतिक महत्वका पोखरीहरु तथा स्थलहरुलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ७.= गाउँमा पूर्वाधार विकासको निमित्त निजि तथा गैर सरकारी क्षेत्रको लगानL भित्र्याईनेछ ।
- ८.= पुरानो बजारहरुलाई क्रमशः सुधार गरी आवश्यकतानुसार सडक चौडा (फराकिलो) गर्ने, ढल तथा नालाको व्यवस्था गरीने छ ।
- ९.= पूर्वाधारका कार्यक्रम संचालन गर्दा अपाङ्गमैत्रि, बालमैत्री, वातावरणमैत्री मापदण्ड वमोजिम गरिनेछ ।
10. आवश्यकता अनुसार अन्य पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
१1. विष्णुपुर चौकको बजार र थल्हाको दुर्गा मन्दिरलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
१2. गाउँपालिका स्तरीय सामुदायिक भवन विष्णुपुर चौकमा र थल्हा कुट्टीको जमिनमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्न आवश्यक बजेटको माँग संघिय तथा प्रदेश सरकारबाट गरिनेछ ।
१3. हरिनगराको पोखरी, विष्णुपुरको गुरुजीवाला पोखरी, राजपुर मा.वि. स्कुल छेउको पोखरी, थल्हाको दुर्गा मन्दिर छेउको पोखरी, लक्ष्मीपुरको पुरानो पोखरी र शोभापुरको रामजानकी पोखरीहरुलाई सौन्दर्यीकरण गरिनेछ ।

१४. विष्णुपुर गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य अवरुद्ध रहेकोमा अगामी आ.ब.मा उक्त कार्यलाई सुचारु गर्न ठोस पहलकदमी गरिनेछ ।
१५. गाउँपालिकाले निर्माण गरेका सडकलाई नियमित रूपमा मर्मत संभार गरी आवागमनलाई बाह्रै महिना सहज बनाइनेछ ।

जनसंख्या तथा सामाजिक विकास:-

१. **विपन्न तथा दलित** जातिका समुदायमा मृत्युपश्चात किरिया खर्च वापत गा.पा.बाट रु. ५ हजार प्रदान गरिनेछ ।
२. जनस्तरबाट सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरुलाई गाउँपालिकाबाट अनुगमन गरी शिक्षक व्यवस्थापन तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।
३. कार्यरत विभिन्न तहका शिक्षकहरुलाई समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री तालिम दिई शिक्षाको गुणस्तरमा बृद्धि गरिनेछ ।
४. गरिव, दलित, विपन्न, अल्पसंख्यक तथा सीमान्तकृत महिलाहरुको उत्थान र सशक्तिरणमा विशेष जोड दिईनेछ ।
५. स्थानीय मेलमिलाप मध्यस्थताको व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
६. स्थानीय भाषा तथा संस्कृतिको संरक्षण र विकासमा जोड दिईनेछ ।

महिला, बालबालिका तथा अन्य लक्षित बर्ग:-

१. विपन्न तथा पिछडिएका वर्गका महिलाहरुलाई लक्षित गरी समग्र महिलाहरुको सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
२. बाल क्लब गठनलाई प्रथमिकता दिई बाल सञ्जाल एवं बालबालिकाको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यलाई प्रथमिकताका साथ कार्यन्वयन गरि बालमैत्री गाउँपालिका तुल्याउने नीति अंगीकर गरिने छ ।
३. पिछडावर्ग, दलित एवं पछाडि परेको वर्गको हक अधिकारको प्रबर्द्धन एवं निर्णय प्रक्रियाको मुलधारमा सहभागिता अभिवृद्धि गर्दै सशक्तिकरण, क्षमता विकास, सीप विकास एवं चेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
४. महिला तथा विपन्नहरुका लागि गा.पा.को तर्फबाट निशुल्क लोकसेवा तथा शिक्षक सेवा तयारी कक्षा संचालन गरिनेछ ।

वातावरण संरक्षण, खानेपानी तथा सरसफाई:-

१. विष्णुपुर गाउँपालिका अन्तर्गतका मुख्य हाटबजार क्षेत्रलाई सफा सुघर कायम राख्न गाउँपालिकाबाट आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।
२. खाली पर्ती जग्गामा उपभोक्ता समुह विद्यालय परिवार र नागरिक समाज मार्फत वृक्षारोपन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. स्वच्छ खानेपानीको सहज आपूर्तिको लागि ओभरहेड टयांक निर्माण तथा आर्टिजन कल जडान कार्यको लागि सम्बन्धित निकायहरुमा पहल गरिने छ ।

4. स्वच्छ खानेपानीमा सबैको पहुँचको लागि हयाण्ड पाईप खरिद तथा जडानको अवधारणा ल्याइनेछ । तर दलित, गरिव, असाहय विपन्न तथा अल्पसंख्यक परिवारलाई प्राथमिकता दिई निशुल्क वितरण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

शिक्षा, यूवा तथा खेलकुद

१. शिक्षामा लगानी सुनौलो विहानी भन्ने नाराका साथ बालविकास र कक्षा १ मा सतप्रतिशत विद्यार्थी भर्ना गरिनेछ । एक वडा एक नमूना बालविकास केन्द्र अभियान संचालन गरिनेछ । बालविकास केन्द्रहरुको स्तरउन्नती गरिनेछ ।
२. प्रत्येक वडामा कम्तीमा एउटा विद्यालयमा कक्षा १ देखि ३ सम्म अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठनको व्यवस्था अनुरूप यसै शैक्षिकसत्र २०७९ देखि वडा नं. ४ मा रहेको मा.वि. थल्हाकटहामा कक्षा १ देखि ३ सम्म अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठनको शुरुवात भै सकेको र अगामी वर्षहरुमा क्रमशः प्रत्येक वडामा यसै अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
३. विष्णुपुर गा.पा. वडा नं. ४ स्थित माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ अगामी दिनमा संचालनमा ल्याइनेछ ।
४. विष्णुपुर गा.पा. अन्तर्गत रहेका ४ वटै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुमा अगामी आ.ब. देखि डिजिटल हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ साथै सम्पूर्ण विद्यालयहरुमा क्रमशः डिजिटल हाजिरीको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
५. विद्यार्थी भित्र अन्तरनिहित प्रतिभालाई प्रस्फुटनका लागि विभिन्न शैक्षिक तथा खेलकुद कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. सामुदायिक विद्यालयका जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७. सामुदायिक विद्यालयहरुलाई हरित विद्यालय बनाउने अवधारणाको नीति लिइनेछ ।
८. सामुदायिक विद्यालयहरुमा बालमैत्री विद्यालयको अवधारणालाई स्थापित गरिनेछ साथै बालविकास केन्द्रहरुमा थप शैक्षिक सामग्रीहरुको व्यवस्था तथा सहयोगी कार्यकर्ताहरुलाई नेपाल सरकारले घोषणा गरेको तलव सुविधा प्रदान गरिनेछ ।
९. साक्षरता कार्यक्रमहरुलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरि यस गाउँपालिकामा निरक्षरता उन्मूलन गरिने छ ।
१०. गा.पा. भरीको सामुदायिक विद्यालयहरुमा संचालनमा रहेका निशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, दिवा खाजा कार्यक्रम, छात्रा तथा दलित छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रुपमा कार्यान्वयन गर्न गा.पा. स्तरबाट सघन रुपमा अनुगमन गरिनेछ ।
११. गाउँपालिकाका क्षेत्र भित्रका शैक्षिक संस्थाहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१२. सामुदायिक विद्यालयहरुलाई पुर्वाधार सम्पन्न बनाईनेछ ।
१३. अन्तर विद्यालय, शिक्षण अवधारणालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१४. शैक्षणिक क्रियाकलपालाई प्रविधियुक्त तरिकाले शिक्षण सिकाई गर्न प्रत्येक विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध गराइएको तथा अगामी दिनमा सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५. खेलकुदको स्तर विकास गर्न गाउँपालिका क्षेत्रका खेलाडीहरुलाई मनोवल उच्च राख्नको लागि गाउँपालिका स्तरमा खेलग्रामको स्थापना गर्न तत्परताका साथ अगाडी बढिनेछु तथा गाउँपालिकाबाट अध्यक्ष क्रिकेट तथा फुटबल रनिंग प्रतियोगिताको आयोजना गराईनेछ ।

16. स्वस्थ, शिक्षित, समावेशी, सुसंस्कृत र सभ्य समाजको सिर्जनाका लागि गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै वर्गको यूवाको संतुलित विकासको नीति लिइनेछ ।
17. लागू औषत दूर्वसनी विरुद्धको अभियान संचालन गरिनेछ । यूवा सक्रियताका लागि यूवा क्लव तथा यूवा संजाल गठन गरिनेछ । गा.पा.का यूवाहरुमा नेतृत्वसीप विकास गराउन विभिन्न कृयाकलापहरुमा यूवाको सहभागीतालाइ प्राथमिकता दिइनेछ ।

स्वास्थ्य

1. हाल वडा नं. १ स्थित विष्णुपुर स्वास्थ्य चौकीमा वर्थिगं सेन्टर संचालनमा रहेको र अगामी वर्षहरुमा गाउँपालिका भरीको स्वास्थ्य संस्थाहरुमा क्रमश वर्थिगं सेन्टरको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
2. हाल संचालनमा रहेका स्वास्थ्य सम्वन्धी विभिन्न खोप कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
3. हाल नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट घोषणा गरिएका औषधीहरु प्रत्येक स्वास्थ्य संस्था मार्फत समयमा नै निशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।
४. स्वास्थ्य संस्थाबाट परिचालित स्वास्थ्य स्वयमंसेविकाहरुको मनोवल उच्च राख्न गा.पा. बाट प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गरिनेछ ।
५. कोभिड १९ लगायतका अन्य महामारीहरुसँग जुध्न विभिन्न किसिमका प्रतिकार्य योजनाहरु निर्माण गरी सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
६. गम्भिर अवस्थामा रहेका विरामीहरुलाई समयमै अस्पताल पुग्नका लागि गा.पा.बाट एउटा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ ।

कृषि विकास तथा सहकारी:-

१. किसानको मान, विष्णुपुरको पहिचान भन्ने मूल नाराका साथ नेपाल सरकारबाट शुरु गरिएको किसान सुचीकरणको अभियान प्रदेश सरकारको सहकार्यमा सम्पन्न गरी कृषि क्षेत्रको तथ्यांक अद्धावधिक तथा किसान परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।
२. कृषि तथा पशु पालन क्षेत्रको विकासमा कृषक समुह समिति सहकारी गैर सरकारी संस्थाहरुसँग साँझेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- 3.= गाउँपालिका क्षेत्रका उर्वर भूमिलाइ सिंचित गर्न निशुल्क सिचाँईको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- 4.= गाउँको उत्पादन बजारमा बजारीकरण गर्नको निमित्त उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
5. कृषि उपजमा किटनाशक औषधिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- 6.= हरियो घासको खेतिलाइ बढाँवा दिई विविध पशुजन्य उत्पादनलाई सवर्द्धन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
7. विकास र समृद्धिमा सहकारी सँगको सहयात्रा भन्ने नारा सहित ग्रामीण स्तरसम्म सहकारीको सेवा विस्तार गर्न प्रोत्सहन गरिनेछ । सहकारी संस्थाहरु एक आपसमा गाभिएमा प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
8. गाउँपालिकामा रहेका सबै बैंक तथा बित्तिय संस्थाहरुको सुरक्षा प्रवन्ध गरिनेछ । बैंकिङ कारोवारलाई नगद रहित (Cash Less) बनाउन बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुसँग समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।

9. विष्णुपुर गाउँपालिकामा किसानहरुको मेहनतलाई सम्मान गर्दै गा.पा.को सहयोगमा धान तथा गहुँको विउ विजनमा ५० प्रतिशत सहूलियत दरमा समयमा नै उपलब्ध गराइने छ ।

राजस्व:-

- १.= एकीकृत सम्पति कर लागु गरी कर प्रणालीलाई बढी सरल र प्रभावकारी बनाउन विस्तृत अध्ययन गरिने छ ।
२. उद्योग व्यवसायी संगको सहकार्य र समन्वयमा व्यवसाय करलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई सबै व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याइने छ ।
- ३.= वार्षिक रु १ लाख भन्दा बढी कर तिर्ने कर दाताहरुको अभिलेख राखी निजहरुलाई विशेष रुपले पुरस्कृत तथा सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ४.= गाउँपालिकाका विविध सेवाहरु उपलब्ध गराउन अतिरिक्त दस्तुर लिइ घरदैलो सेवा उपलब्ध गराइने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको सार्वजनिक पोखरी, हाटबजार लगायत अन्य भौतिक संरचनाबाट प्राप्त हुने राजस्व आम्दानीलाई बैकिङ प्रणाली मार्फत नियमित, पारदर्शिक र व्यवस्थित गरिनेछ ।
६. गाउँपालिका तथा अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरुबाट प्राप्त हुने दैनिक राजस्व आम्दानीलाई प्रभावकारी रुपमा लागू गरिनेछ ।
7. यस गाउँपालिकाबाट विगत वर्षहरुमा तपशिलको शिर्षकमा लिदै आएको सेवा दस्तुर अगामी आ.ब. २०७९/०८० देखि निशुल्क रुपमा प्रदान गरिनेछ ।

l;=g+=	ljj/Of
!=	;/;kmfO{ z'Ns
2	lgj]bg b:t'/
3	gful/tf k dfOf kq l;kmfl/;/÷k ltlnkL l;kmfl/;
4	gftf k dfloft b:t'/
5	hUuf gfd;f/L
6	df]xL gfd;f/L
7	kmf]6f] 6fF; l;kmfl/;
8	Rff/ lsNnff k dfloft l;kmfl/;
9	ljB't l;kmfl/; 3/sf] nfuL
10	ljB't l;kmfl/; s[lifsf] nfuL
11	k+hLs/Of k ltlnkL jfx]s cGo k ltlnkL k dfloft b:t'/
12	cljjflxt l;kmfl/; b:t'/
13	;gfvf l;kmfl/; b:t'/
14	;dfj]zL l;kmfl/; b:t'/
15	:yfoL j;f]jf; l;kmfl/; b:t'/
16	:yfoL jfl;Gbf olsg l;kmfl/; b:t'/
17	rf/ lsNnf k dfloft b:t'/

l;=g+=	ljj/Of
18	hGd,ljjfx / d[To' k dfloft l;kmfl/; b:t'/
19	km/s km/s gfd,y/, hGd ldlt Pp6} ePsf] l;kmfl/; b:t'/
20	ckfËtf ;DjGwL, 5fqj[lQ, lgz'Ns cf}ifwL pkrf/ ;DjGwL l;kmfl/; b:t'/
21	Gffjfns k dfloft l;kmfl/; b:t'/

न्यायिक समिति तथा सामुदायिक मेलमिलाप सेवा नीति-

- १.= गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक मेलमिलाप सेवालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका मध्यस्तकर्ताहरूको सीप र क्षमता अभिवृद्धिका लागि पुर्नताजगी तालिम र अन्य पालिकामा भएका नविनतम् अभियासहरूको अनुसरण गर्दै मेलमिलापको नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा लागू गरिनेछ ।
३. न्यायिक समितिमा आएका मुद्दाहरूको सुनुवाई, गोपनियता र फैसलाका लागि आवश्यक पर्ने कानूनी सल्लाहकारको परामर्श सेवा मार्फत न्यायिक समितिको कार्यलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
४. न्यायिक समितिका सदस्यहरूलाई प्रदान गर्दै आईरहेको संचार तथा यातायात सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन नीति-

- १.= सवै प्रकारको विपद्, जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाइनेछ ।
२. विपद् व्यवस्थापनमा स्वयम् सेवक परिचालनको नीति अवलम्वन गरिनेछ साथै विपद् व्यवस्थापनमा खटिने स्वयम् सेवकको ज्ञानसीप र क्षमताको विकास गरिनेछ ।
३. विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न रेडक्रस, गैरसरकारी संस्था, संचार माध्यम, सामुदायिक संस्था, नागरिक समाज र अन्य सरकारी निकायहरूसँग सहकार्य गरी विपद् पूर्व तयारी, रोकथाम, प्रतिकार्य, न्यूनीकरण र व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

प्रशासन, सुशासन तथा पारदर्शिता:-

- १.= गाउँपालिका कार्यालयका प्रत्येक शाखाको अभिलेख प्रणाली लगायत अन्य व्यवस्थापनमा समयानुकुल सुधार गरि लगिनुका साथै कार्यालय संगठन, शाखा, उपशाखा र कर्मचारीको कार्यविवरण तयार गरि अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।

- २.= गाउँपालिका कर्मचारीहरुलाई नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको पोशाक भत्ता बापतको रकम उपलब्ध गराइ तोकिएको पोशाक र परिचय पत्र अनिवार्य रुपमा लगाउने व्यवस्था गरीने छ ।
- ३.= कार्यालयका कर्मचारीहरुमा स्वच्छ आचरणको निर्माण गरी सेवाग्राही प्रति मर्यादित पुर्न व्यवहार गर्ने नितिलाइ प्रभावकारी बनाइने छ ।
- ४.= E-governance को अवधारणा बमोजिम गाउँपालिकाको क्रियाकलापलाई व्यवस्थित गरिने लगिने नLति अंगिकार गरिनेछ ।
५. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्नको निमित्त स्रोत साझेदारी गरी कार्यक्रमलाई निरनतरता दिईनेछ ।
६. यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको मनोवल उच्च राख्न प्रदान गर्दै आएको सुविधामा वृद्धि गरिनेछ ।

धार्मिक सांस्कृतिक:-

१. विष्णुपुर गाउँपालिकाले आफ्नो धार्मिक सांस्कृतिक परम्परा, रितिरिवाजलाई संरक्षण संवद्धन गर्नेछ र आफ्नो पहिचानलाई राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा परिचित गराउन वर्षमा १ (एक) चोटी संचालन भैरहेको विष्णुपुर मेला महोत्सवलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

आदरणीय माहानुभावहरु,

माथि उलेखित क्षेत्रगत नीतिहरुको सफल कार्यान्वयन गर्न आठौँ गाउँसभा सभामा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को लागि देहाय बमोजिमको आय व्यय सम्मानित सभा समक्ष निवेदन गर्न चाहन्छु । कुल बार्षिक बजेट रु. ३६ करोड ७३ लाख ३५ हजार अनुमान गरीएको छ ।

आय तर्फ	
विवरण	बजेट
आन्तरिक राजस्व अनुमान	३ करोड ४२ लाख ९६ हजार
राजस्व बाँडफाँड अनुमान	६ करोड ५० लाख ६८ हजार
संघिय सशर्त बजेट	
सशर्त समानीकरण अनुदान	९ करोड १५ लाख
सशर्त अनुदान (चालू)	११ करोड ४९ लाख
सशर्त अनुदान (पुँजीगत)	२ करोड ६३ लाख
समपूरक अनुदान	४० लाख
विशेष अनुदान	२ करोड
संघिय सशर्त बजेटको कूल प्राप्त बजेट	२५ करोड ६७ लाख
प्रदेश सशर्त बजेट	
प्रदेश समानीकरण अनुदान	६२ लाख ७१ हजार
सशर्त अनुदान	
विशेष अनुदान	३० लाख
समपूरक अनुदान	२० लाख

प्रदेश सशर्त बजेटको कूल प्राप्त बजेट १ करोड १२ लाख ७१ हजार

उपरोक्त उल्लेखित रकम बाहेक नेपाल सरकारवाट प्राप्त हुने रकम प्राप्त भएका बखत समेत सभामा पेश गिरनेछ । यसै गरी व्यय तर्फ राजश्व बाँडफाँडवाट प्राप्त रकम चालु खर्च तर्फ खर्च हुन्छ भन्ने सशर्त अनुदान वाट प्राप्त रकम तोकिएकै कार्यक्रम वमोजिम खर्च हुनेछ । समानिकरणवाट प्राप्त रकम पुर्णतया विकास कार्यक्रममा खर्च हुनेछ ।

व्यय तर्फ

खर्च शिर्षक	अनुमानित खर्च	कैफियत
प्रशासनिक खर्च सिमा	97285000	
गौरबका आयोजनाको लागि चाहिने रकम	22200000	
सम्पुरक कोषको लागि चाहिने रकम	१०००००००	
सशर्त अनुदानको कार्यक्रमको लागि चाहिने रकम	१७०२०००००	
विषयगत कार्यालयको कार्यक्रमको लागि चाहिने रकम	14850000	
गाउँपालिका आफैले गर्नु पर्ने कार्यको लागि चाहिने रकम	27800000	
वडाहरुको लागि बाँडफाँड हुने रकम	25000000	
जम्मा	367335000	

पूँजीगत वडा स्तरीय योजना:-

वडा नं. १, विष्णुपुर

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	कैफियत
१	शिक्षा: आवश्यकता अनुसारको विद्यालयहरुलाइ दिने	500000.00	
२	स्वास्थ्य:	500000.00	
३	खानेपानी: आवश्यकता अनुसार वडा भरि ट्युवेल जडान	500000.00	
४	कृषि पोल तार जडान कार्य	250000.00	
५	ह्युम पाइप खरिद गरि वितरण गर्ने	250000.00	
६	भैपरि	250000.00	
७	सडक मर्मत कार्य डिहवार मन्दिर देखी बुद्ध प्रा वि सम्म	250000.00	
८	आर सि सि ढलान कार्य मुध घर देखि पुर्व सम्म	800000.00	
९	अधुरो सडक आर सि सि ढलान कार्य रिङ्गन महारा घर देखी पुर्व सम्म खोरिया	500000.00	
१०	माटो ग्राभेल गर्ने कार्य आवश्यकता अनुसार वडा भरी	1000000.00	
११	गेट निर्माण तथा गाडि स्टेन्ड घर वडा कार्यालयमा	200000.00	
	जम्मा	5000000.00	

वडा नं. २, राजपुर

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	कैफियत
1	२ नं वडा कार्यालय भरी मर्मत सम्भार कार्य	1000000.00	
2	सत्यनारायण घर देखी उत्तर गिदरमारी पोखरी हुदै नहर सम्म नयाँ सडक निर्माण कार्य माटो ग्राभेल	700000.00	
3	तपेश्वर घरदेखी सुखटोर शाखासम्म मर्मत सम्भार माटो, ग्राभेल. होमपाइप	700000.00	
4	साविकको वडा भरिमा तार पोल जडान कार्य आवश्यकता अनुसार	300000.00	
5	भक्ति घर देखी पुर्व हुदै दक्षिण ज्ञान कुमार यादव घर सम्म पक्कि ढलान कार्य	600000.00	
6	सुरिया पोखरीको पुर्व पट्टि डिलमा माटो तथा ग्राभेल	200000.00	
7	सुडिया पोखरीको दक्षिणको डिलमा रहेको हनुमान मन्दिरमा अधुरो टायल्स र ढलान कार्य	500000.00	
8	भैपरी आउने पुजिगत खर्च	700000.00	
9	रामभजन घरदेखी राम सेवक महारा घर सम्म माटो ग्राभेल	300000.00	
जम्मा		5000000.00	

वडा नं. ३, राजपुर

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	कैफियत
1	रौदी घर देखी सफिलाल घर सम्म आर.सि.सि.सडक ढलान	1800000	
2	बिन्दी दास घर देखी नागेश्वर घर सम्म नाला निर्माण	800000	
3	रामजि घर देखी बिसुन मण्डल घर सम्म आर सि सि ढलान	800000	
4	गुल्टेन घर देखी राम दयाल घर सम्म आर.सि.सि. सडक ढलान	500000	
5	आ बि रजोखैरमा शैक्षिक कार्यक्रम	500000	
6	सास्कृतिक कार्यक्रम	100000	
7	रेडक्रस सोसाइटी उपशाखा राजपुरलाइ	100000	
8	राम देव खेत देखी दक्षिण सडक निर्माण कार्य	100000	
9	जागेश्वर महतो घर देखी दक्षिण माटो ग्राभेल	100000	
10	भैपरी आउने पुजिगत	200000	
जम्मा		5000000	

वडा नं. ४, थल्हाकटहा

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित	कैफियत
--------	-------------	-----------	--------

		बजेट	
1	वडा भरी माटो ग्राभेल कार्य	1000000.00	
२	खानेपानी ट्युवेल जडान कार्य	800000.00	
3	तपसि मन्दिरको धर्मशाला मर्मत सम्भार कार्य	400000.00	
४	अधुरो नाला निर्माण कार्य	800000.00	
5	आधारभुत बिद्यालय बथानटोलको अधुरो भवन निर्माण कार्य	500000.00	
६	लक्ष्मीनिया देवी मन्दिरको कम्पाउण्डवाल निर्माण कार्य	300000.00	
7	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत दुर्गापुजा	300000.00	
८	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत लक्ष्मीपुजा	30000.00	
9	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत गणेशपुजा	30000.00	
१०	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत जितमान पुजा	30000.00	
11	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत कृष्ण अष्टमी पुजा	30000.00	
१२	सास्कृतिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत छटपर्व	30000.00	
13	भैपरी आउने पुजिगत खर्च	150000.00	
१४	तिलासी देखी राजकुमार यादवको घर हुदै राजीको घरसम्म माटो ग्राभेल कार्य	300000.00	
15	आधारभुत बिद्यालय दक्षिणबारी टोल कार्यालयको भवन मर्मत कार्य	200000.00	
१६	खेलकुद सामाग्री	100000.00	
	जम्मा	5000000.00	

वडा नं. ५, लक्ष्मीपुर

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	कैफियत
1	डिहवार मन्दिरको वाउन्डि वाल, माटो पुर्ने तथा मडबा मनाउने	500000.00	

	कार्य (लक्ष्मीपुर ५ दक्षिणबारी टोल)		
2	सडक मर्मत तथा ग्राभेल गर्ने कार्य (चन्द्रेश्वर पासमानको घर देखी पश्चिम बेचन महतोको घर सम्म)	200000.00	
3	सतसर्ग भवनको प्लाष्टर तथा रंगरोगन गर्ने कार्य दक्षिणबारी टोल	200000.00	
4	महादेव मन्दिर निर्माण कार्य (विकाय महतोको घर नजिक)	400000.00	
5	दलित दलान निर्माण कार्य तिलक पासमानको टोलमा	200000.00	
6	सामुदायीकि भवन निर्माण कार्य आवेरल महतोको इनारवाला जग्गामा	500000.00	
7	सडक ढलान गर्ने कार्य बिमल महतोको घरदेखी दक्षीण राम कुमार महतोको घर सम्म	1000000.00	
8	नाला निर्माण गर्ने कार्य पोखरभिण्डा टोल सिताराम पासमान र महेन्द्र महतोको घर बिच पोखरीको नाला निर्माण	200000.00	
9	सडक तथा नाला ढलान गर्ने कार्य मधुनारायणको घर देखी लक्ष्मीपुरको सिमा सम्म	500000.00	
10	अधुरो रामजानकी मन्दिर निर्माण कार्य राजा प्रा बि नजिक	300000.00	
11	स्वास्थ्य चौकी लक्ष्मीपुरमा माटो तथा ग्राभेल	200000.00	
12	भैपरी आउने पुजिगत खर्च	700000.00	
13	माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य सिंहेश्वर घर देखी सोती महतोको घर सम्म	50000.00	
14	माटो तथा ग्राभेल गर्ने कार्य राजकुमार यादवको घर देखी सतदेव महतोको घर सम्म	50000.00	
	जम्मा	5000000.00	

योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न विषयलाई आधारको रुपमा लिईएको छः

- नेपालको संविधानको भाग ४ मा उल्लिखित राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को आर्थिक अधिकार, भाग १९ को आर्थिक कार्यप्रणाली ।
- नेपालको संविधानको अनुसूची -८ बमोजिम कर लगाउन पाउने क्षेत्र ।
- kGwf}{ त्रियवर्षिय योजना ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ।
- योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ।
- श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको श्रोत र बजेट अनुमान ।
- बजेटको सिद्धान्त उदेश्य र प्रथमिकता ।
- अन्य बजेट सम्बन्धी उपलब्ध सामग्रीहरु ।

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका चरणहरु

- स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन
- श्रोत अनुमान र कुल बजेट सीमा निर्धारण
- बस्ती / टोल स्तरबाट योजना छनौट
- वडा स्तरीय योजना प्राथमिकिकरण
- एकीकृत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा
- कार्यपालिकाबाट स्वीकृती
- सभाबाट स्वीकृति

आयोजना प्राथमिकीकरणका मुख्य आधारहरु

- गरिवी न्यूनिकरण, रोजगारी सिर्जना र आयआर्जन वृद्धिमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने,
- क्रमागत, उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने,
- आन्तरिक राजस्व वृद्धि र परिचालनमा योगदान पुर्याउने,
- स्थानीय श्रोत, साधन, श्रम, सीप र प्रविधिमा आधारीत,
- जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्ने ,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने ,
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,
- स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,
- सेवा प्रवाह ,संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,
- स्थानिय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरु ।

धन्यवाद